Clarificare ANAF: cum se înregistrează contractele de chirie pentru un imobil cu mai mulți proprietari

Autori: Corina Mîndoiu, Partener, Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România

Dorina Marcu, Manager, Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România

Este bine cunoscut faptul că toți contribuabilii care obțin venituri din cedarea folosinței bunurilor personale sunt obligați, potrivit legislației naționale, să-și înregistreze contractele de închiriere în termen de cel mult 30 de zile de la semnare sau de la modificarea acestora.

Speța neclarificată până acum privește cazul în care același imobil este deținut de mai mulți proprietari. Recentul ordin ANAF vine tocmai cu această clarificare importantă, astfel că obligația declarării nu va mai putea fi interpretată diferit, nici în cazul unui singur proprietar, nici în cazul coproprietății: în cazul în care un bun este deținut în comun, obligația înregistrării contractului revine proprietarului, uzufructuarului sau altei persoane desemnate prin contractul de închiriere.

Ordinul Președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF) nr. 161/2025, publicat în Monitorul Oficial nr. 109, din 6 februarie 2025, vine să reitereze prevederi existente, dar și cu aceste noi reguli privind înregistrarea contractelor de închiriere în România.

Astfel, conform noilor reglementări, **contribuabilii care obțin venituri din cedarea folosinței bunurilor personale sunt**

obligați să înregistreze contractul de închiriere la organul fiscal competent în cel mult 30 de zile de la semnare sau de la modificarea acestuia, obligație care se aplică și în cazul modificărilor survenite ulterior încheierii contractului.

Devine obligatorie desemnarea responsabilului pentru înregistrare în cazul bunurilor deținute în comun. În situația în care bunul închiriat este deținut în comun, prin contractul de închiriere sau, după caz, prin actul de modificare a acestuia, **trebuie desemnat proprietarul, uzufructuarul sau alt deținător legal** care va îndeplini obligația înregistrării contractului la ANAF.

Noile obligații privind desemnarea persoanei responsabile pentru înregistrarea contractului **nu se aplică retroactiv** pentru contractele de închiriere aflate în derulare la 1 ianuarie 2025, precum și pentru modificările acestora înregistrate anterior acestei date.

Pentru a se conforma noilor reguli și a evita eventualele sancțiuni, proprietarii trebuie să:

1. **Verifice contractul de închiriere** și să se sigure că documentul este redactat conform legislației în vigoare.
2. **Înregistreze contractul la ANAF**, primul pas fiind cel de a depune cererea de înregistrare (formularul C168) în 30 de zile de la semnare, împreună cu o copie a contractului.
3. **Respecte obligațiile fiscale**, respectiv să declare veniturile obținute și să achite impozitele aferente.
4. **Actualizeze informațiile în cazul unor modificări**. Cu alte cuvinte, orice schimbare privind termenii contractului trebuie raportată la ANAF în același termen, 30 de zile de la convenirea lor.

Noile prevederi nu detaliază explicit **sancțiunile pentru neînregistrarea contractelor,** dar legislația fiscală existentă prevede sancțiuni pentru neconformare.

Prin noile reguli cu privire la înregistrarea contractelor, ANAF urmărește să elimine ambiguitățile și să asigure o evidență mai clară a veniturilor obținute din închirieri, contribuind astfel la reducerea fenomenului închirierilor nedeclarate și la creșterea conformării fiscale.

Schimbări esențiale în raportările financiare: ce trebuie să știe firmele pentru a se conforma noilor reguli din 2025

Autor: Ioana Cârtițe, Senior Tax Manager Biriș Goran

Anul 2025 marchează un moment crucial pentru companiile din România în ceea ce privește depunerea situațiilor financiare anuale. Pentru prima dată, raportările financiare vor trebui realizate în funcție de noile criterii de mărime ale companiilor, introduse de Ministerul de Finanțe anul trecut, care influențează atât clasificarea firmelor, cât și numărul de componente ale situațiilor financiare ce trebuie depuse. Aceste noi criterii valorice pentru clasificarea companiilor în funcție de dimensiunea lor, reglementate în august 2024, produc efecte în premieră în acest an (în ceea ce privește situațiile financiare aferente anului financiar 2024), astfel că fiecare companie trebuie să își verifice cu atenție încadrarea pentru a evita probleme administrative sau sancțiuni pentru depunerea incorectă a situațiilor financiare anuale, în contextul în care mărimea companiei determină în

mod direct tipul de formulare și nivelul de detaliu al raportărilor financiare care trebuie completate și depuse la autorități.

Noile praguri valorice referitoare la totalul activelor și cifra de afaceri netă, care clasifică firmele în funcție de dimensiune, au fost ajustate prin Ordinul MF nr. 4164/2024 cu aproape 50% pentru a reflecta inflația din ultimul deceniu în zona euro. Criteriul privind numărul de salariați, luat și în el calcul la stabilirea dimensiunii unei companii, este singurul care nu a fost modificat, nefiind influențat în vreun fel de inflație, care a fost factorul generator al acestor modificări. Această actualizare a criteriilor de mărime poate muta unele firme într-o categorie superioară, impunând cerințe mai complexe de raportare.

Conform noilor reglementări aplicabile începând cu situațiile financiare aferente anului 2024, microentitățile sunt definite ca firme care la data bilanțului **nu** îndeplinesc cel puțin două din următoarele criterii : active totale de maximum 2,25 milioane lei, o cifră de afaceri netă de până la 4,5 milioane lei sau un număr mediu de salariați care nu depășește 10. Entitățile mici pot avea active de până la 25 milioane lei, o cifră de afaceri netă de maximum 50 milioane lei sau cel mult 50 de angajați. Orice firmă care depășește două dintre criteriile aplicabile entităților mici este clasificată automat într-o categorie superioară, devenind entitate medie sau mare.

Această reclasificare are un impact semnificativ asupra raportărilor financiare, deoarece firmele care trec într-o categorie superioară trebuie să întocmească formulare suplimentare, cum ar fi note explicative, situația modificărilor capitalurilor proprii sau situația fluxurilor de numerar. Prin urmare, verificarea corectă a încadrării este esențială pentru a evita surprize în procesul de raportare. In acest sens amintim că pentru schimbarea categoriei de entitate raportoare trebuie analizat dacă criteriile prevăzute în

Reglementările contabile (și actualizate astfel cum am prezentat mai sus prin Ordinul 4164 / 2024) au fost depășite în două exerciții financiare consecutive. **Noutăți esențiale în procesul de depunere a bilanțurilor pentru 2025**

O altă premieră aplicabilă din acest an este cea referitoare la stabilirea unor termene fixe pentru depunerea situațiilor financiare și raportărilor contabile anuale ale companiilor, ceea ce elimină ambiguitățile anterioare generate de calcularea datelor-limită în funcție de un număr de zile de la încheierea exercițiului financiar. Astfel, conform OUG nr. 138/2024, publicată în luna decembrie, societățile trebuie să depună situațiile financiare anuale pentru anul financiar 2024 până la 31 mai 2025, termen care, fiind într-o zi nelucrătoare, se extinde automat până la 2 iunie conform prevederilor aceluiași act normativ, iar pentru ONG-uri, termenul limită a fost stabilit de autorități pentru 30 aprilie 2025.

Recent, Ministerul de Finanțe a reglementat, prin Ordinul nr. 107/2025, publicat în 23 ianuarie, și regulile propriu-zise de raportare pentru întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale aferente anului 2024. Ca noutăți față de anul trecut, va fi obligatorie raportarea distinctă a cifrei de afaceri nete realizate din operațiuni desfășurate pe teritoriul național.

În ceea ce privește componentele situațiilor financiare anuale obligatorii, toate firmele trebuie să depună bilanțul, contul de profit și pierdere, datele informative și situația activelor imobilizate. În cazul companiilor medii și mari, sunt necesare suplimentar și notele explicative, situația fluxurilor de trezorerie și situația modificării capitalului propriu.

O altă schimbare semnificativă, care însă va avea impact doar de anul următor (când se vor depune situațiile financiare anuale pentru anul financiar 2025), este digitalizarea

completă a procesului de raportare. Anul 2025 va fi ultimul în care situațiile financiare pot fi depuse și pe hârtie, urmând ca din 2026 acestea să fie acceptate exclusiv în format electronic.

Pentru a evita dificultăți administrative sau sancțiuni, recomandăm firmelor ca în acest an să acorde o atenție mai mare verificării punctuale a încadrării lor conform noilor criterii de mărime, mai ales că acestea au fost reglementate de câteva luni, dar ele devin relevante în mod efectiv abia acum. În plus, este necesar ca firmele să se asigure că respectă toate cerințele de raportare, , precum raportarea distinctă a cifrei de afaceri naționale.

Sondaj EY România: Companiile românești intensifică accesarea fondurilor europene și investițiile în tehnologii verzi

Un nou sondaj EY pune în evidență tendințele și provocările întâmpinate de companiile românești în accesarea schemelor de ajutor de stat și a fondurilor europene. Studiul, care a inclus respondenți din multiple sectoare, oferă o imagine de ansamblu asupra gradului de informare și accesare a acestor fonduri, precum și asupra planurilor de investiții viitoare.

Conform sondajului, puțin peste jumătate dintre companiile chestionate (51%) au accesat aceste mecanisme financiare. Accesarea acestor mecanisme stimulează competitivitatea atât

pe plan local, cât și internațional.

Sebastian Popescu, Partener, coordonator al liniei de servicii Consultanță în domeniul granturilor și stimulentelor, EY România: *„Schemele de ajutor de stat și fondurile europene sunt esențiale pentru sprijinirea companiilor românești în fața provocărilor economice actuale. Aceste mecanisme financiare oferă stabilitate, stimulează inovarea și dezvoltarea durabilă, și contribuie la creșterea competitivității pe piața locală și internațională. Investițiile în digitalizare și tehnologii verzi sunt fundamentale pentru asigurarea unei economii sustenabile și reziliente. Este încurajator să vedem că multe companii au planuri de investiții în aceste domenii, ceea ce va contribui la tranziția către o economie mai verde și mai digitalizată. Companiile au ocazia să valorifice aceste oportunități de finanțare nerambursabilă pentru a-și atinge întregul potențial și pentru a contribui la obiectivele economice și sociale mai largi”.*

Dimensiunea companiei influențează semnificativ accesul la aceste tipuri de mecanisme, 60% dintre companiile care au accesat anterior scheme de ajutor de stat și fonduri europene raportând venituri anuale de peste 10 milioane de euro și doar 13% raportând venituri sub 1 million de euro. Companiile din industria manufacturieră se dovedesc a fi cele mai active în accesarea acestor fonduri. Al doilea cel mai activ sector este sectorul energetic, cu 63% dintre respondenții chestionarului din acest sector menționând că au mai accesat scheme de ajutor de stat și fonduri europene.

Tipul de scheme de ajutor

Companiile din România preferă să folosească fondurile europene ca sursă externă de finanțare. 61% dintre companiile participante la studiul EY au accesat fie fonduri europene acordate prin autoritățile naționale (54%), fie direct de la Comisia Europeană (7%) și doar 39% au accesat fonduri

naționale.

Companiile mai mici accesează fonduri europene acordate prin autoritățile naționale într-o proporție mult mai mare, comparativ cu companiile mai mari. Dintre companiile participante la chestionar cu un venit anual de sub 1 milion de euro, 67% au accesat fonduri europene prin statul român și doar 33% au accesat fonduri naționale.

La polul opus, dintre companiile cu venituri de peste 10 milioane de euro, au accesat fonduri naționale 40% dintre companii, 54% au accesat fonduri europene primite prin statul român și doar 6% au accesat fonduri europene acordate direct de Comisia Europeană.

Nivelul de informare privind schemele de ajutor

În România, statul a creat multiple scheme de ajutor pentru a sprijini mediul de afaceri să crească nivelul de investiții. Sondajul EY România a analizat cinci scheme de ajutor:

1. Schema de ajutor de stat pentru investiții majore în economie (Ministerul Finanțelor)
2. Schema de ajutor de stat pentru industria manufacturieră (Ministerul Economiei)
3. Schema de ajutor de stat pentru producția de materiale de construcții – Constructplus
4. Schema de ajutor de stat pentru industria alimentară – Investalim
5. Subvenții pentru instalațiile de reciclare a deșeurilor

Un procent de 28% dintre companiile chestionate nu au auzit de aceste mecanisme financiare. Cea mai cunoscută schemă de ajutor a fost Schema de ajutor de stat pentru investiții majore în economie, acordată de Ministerul Finanțelor, recunoscută de 30% dintre companiile chestionate. Restul schemelor au înregistrat un nivel de cunoaștere sub 20%

fiecare, ceea ce indică faptul că multe companii din România nu sunt informate despre aceste mecanisme economice disponibile care le-ar putea sprijini dezvoltarea.

Investiții în viitor

În contextul transformărilor economice și tehnologice rapide, investițiile în domenii precum supercalculatoarele, inteligența artificială, securitatea cibernetică și competențele digitale devin esențiale pentru asigurarea utilizării pe scară largă a tehnologiilor digitale. De asemenea, inovarea și investițiile verzi sunt cruciale pentru dezvoltarea unor tehnologii inovatoare cu emisii scăzute de carbon, decarbonizarea industriei și sporirea competitivității. Proiectele de energie regenerabilă, captarea și utilizarea carbonului și mobilitatea net-zero joacă un rol vital în tranziția către o economie sustenabilă și rezilientă.

Astfel, în România există două direcții majore de investiții:

1) ***Digitalizare***: proiecte în domenii, precum supercalculatoare, inteligența artificială, securitatea cibernetică, competențe digitale și asigurarea utilizării pe scară largă a tehnologiilor digitale

2) ***Inovare și investiții verzi***: proiecte pentru tehnologii inovatoare cu emisii scăzute de carbon, proiecte de decarbonizare a industriei și sporire a competitivității, proiecte de energie regenerabilă, captarea și utilizarea carbonului și mobilitatea net-zero.

Doar 9% dintre companiile participante la studiul EY au menționat că nu au planuri de investiții în digitalizare sau inovare și investiții verzi.

Industria manufacturieră este cea mai activă, reprezentând 29% dintre companiile care au menționat că au planuri de investiții în digitalizare sau inovare și investiții verzi. 61% menționează că au planuri de investiții în inovare și

investiții verzi, industria manufacturieră fiind vizată de standardele ecologice impuse la nivelul Uniunii Europene. Totodată această industrie trebuie să țină pasul cu inovările în robotică și automatizare.

Sectorul serviciilor financiare se situează pe locul al doilea ca număr de companii ce raportează planuri de investiții în digitalizare. Un procent semnificativ de 75% raportează intenții de investiții în acest domeniu, încurajate de tranziția rapidă a sistemului bancar global către digitalizare. De asemenea, conform Statista, în România valoarea totală a plăților digitale este preconizată să crească cu 24% între 2024 – 2029. Această evoluție încurajează companiile din sectorul serviciilor financiare să investească în digitalizare.

Companiile cu venituri mai mici sunt mult mai interesate de investiții în digitalizare decât companiile cu venituri anuale mai mari. Dintre toate companiile cu venituri de sub 1 million de euro, 67% au planuri de investiții în digitalizare, în timp ce dintre companiile cu venituri anuale de peste 10 milioane de euro doar 44% au planuri de investiții în digitalizare, majoritatea (53%) menționând că au planuri de investiții în inovare și investiții verzi, iar 4% nu au astfel de planuri de investiții.

Sistemul fiscal românesc în 2025: între extinderea bazei impozabile, digitalizare

fiscală și nevoia de predictibilitate

Anul 2025 aduce schimbări semnificative și o complexitate ridicată din perspectivă fiscală. Mediul de afaceri din România se află într-o perioadă de transformări majore, iar companiile trebuie să se adapteze rapid la noile realități. Digitalizarea fiscală, accesul în Schengen, litigiile fiscale, prețurile de transfer, impozitul minim global BEPS 2.0 sau impozitele directe, precum IMCA și ICAS sunt doar câteva dintre temele esențiale care vor modela peisajul fiscal pentru anul în curs. În plus, creșterea taxelor și eliminarea facilităților fiscale din sectoare cheie, precum IT, construcții, agricultură și industria alimentară au solicitat reacții rapide din partea companiilor pentru a face față impactului asupra costurilor și bugetelor.

„În contextul actual, companiile trebuie să fie pregătite să navigheze prin incertitudinile privind impozitarea progresivă, viitorul cotei unice și predictibilitatea cotelor de TVA”, a declarat Georgiana Iancu, Partener, Liderul Practicii de Taxe Indirecte și Digitalizare Fiscală, EY România în deschiderea Conferinței Anuale de fiscalitate EY.

Cea de-a 19-a ediție a Conferinței Anuale de Fiscalitate organizată de EY România a reunit peste 250 de reprezentanți

din mediul de afaceri, evenimentul axându-se pe schimbările legislative și creșterea taxelor pentru companii și persoane fizice. Specialiștii EY România au oferit informații și răspunsuri pentru a facilita înțelegerea provocărilor acestui an, caracterizat de implementarea unor noi norme și directive europene. Din partea autorităților, au participat Albert Fruth, Șef Serviciu în cadrul Unității de Management al Informației (ANAF), Magdalena Grădinaru, Director General Adjunct pentru Activitatea de Control Fiscal (DGAMC, ANAF), și Marcel Mutescu, Președintele Autorității Vamale Române, care au prezentat clarificări privind eforturile de digitalizare ale administrației fiscale și vamale.

Tendințe în controale fiscale 2025. Prețuri de transfer și controverse fiscale

Emanuel Băncilă, Partener, coordonator Litigii și Inspecții Fiscale, Băncilă, Diaconu și Asociații, a subliniat importanța creării în viitor a unui departament specializat de minimizare a riscurilor fiscale care să auditeze riscul fiscal raportat la modelul de business al contribuabilului. “Contestarea modelului de desfășurare a afacerii de către autoritățile fiscale a devenit o practică întâlnită constant în cadrul inspecției fiscale. Modalitățile surprinzătoare de recalificare a anumitor tranzacții pentru a stabili situații de fapt fiscale, care să conducă la stabilirea de obligații fiscale suplimentare fac aproape imposibilă cuantificarea riscului fiscal în anumite industrii”, a precizat acesta. Potrivit rapoartelor publicate de ANAF, valoarea sumelor impuse în anul 2024 s-a dublat, în condițiile în care numărul inspecțiilor a crescut cu doar 10%, iar în acest an se prefigurează o creștere a activității de control fiscal, doar verificările documentare urmând să crească cu 100%. Având în vedere creșterea accelerată a activității de control fiscal „contribuabilii trebuie să țină seama și de faptul că riscul impunerii este influențat în practică și de modelele de business adoptate de contribuabil pentru perioade din trecut”,

a explicat Emanuel Băncilă. Se observă, totodată, o tendință a organelor fiscale de ajustare în recalificarea tranzacțiilor fiscale cu consecințe negative pentru contribuabil, chiar dacă respectivul subiect fiscal a fost tranșat favorabil pentru contribuabil printr-o hotărâre a Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Accelerarea soluționării MAP-urilor: prioritate pentru îmbunătățirea sistemului fiscal românesc

În contextul creșterii tranzacțiilor transfrontaliere, dubla impunere economică a devenit o problemă majoră pentru grupurile multinaționale din România. Controalele de prețuri de transfer efectuate de autoritățile fiscale românești duc la ajustări semnificative, rezultând în impozitarea aceluiași venit în două state diferite. Adrian Rus, Partener, Liderul Departamentului Prețuri de Transfer, EY România, a subliniat importanța soluționării rapide a procedurilor de acord mutual (MAP) pentru eliminarea dublei impuneri economice. „În afara posibilității de a apela la o acțiune în instanță, care se va încheia cu o decizie finală de soluționare a litigiului cu autoritățile române, o modalitate care garantează eliminarea dublei impuneri economice este depunerea unei cereri pe baza unei proceduri de acord mutual (MAP) pentru eliminarea acestui risc”, a explicat el.

Potrivit statisticilor publicate de OECD, numărul cererilor privind MAP în România s-a triplat în ultimii trei ani, ajungând la aproape 50 în 2023, respectiv o creștere semnificativă a numărului de cazuri în care contribuabilii au căutat să rezolve dubla impunere prin acord mutual. Cu toate acestea, este îngrijorător faptul că, în 2023, doar șapte dintre aceste cazuri au fost soluționate, iar patru dintre acestea au fost retrase de către contribuabil. „În contextul intensificării auditurilor de prețuri de transfer, ne întrebăm în ce măsură contribuabilii români au acces real la aceste proceduri internaționale”, a adăugat expertul EY.

Soluționarea unui număr cât mai mare de cazuri este o provocare, dar poate fi realizată cu o abordare structurată și eficientă din partea autorităților fiscale, iar accelerarea soluționării MAP-urilor este în linie cu standardele și bunele practici promovate de OECD. „Prin urmare, acest demers nu doar că va facilita o mai bună colaborare cu contribuabilii și va crește încrederea în sistemul fiscal românesc, dar va sprijini și eforturile României de a adera la OECD, consolidând astfel poziția țării pe scena internațională”, a concluzionat Adrian Rus.

2025: Anul modernizării și digitalizării vămuirii în România

„Anul 2025, din perspectiva vamală, va fi dedicat fluidizării vămuirii mărfurilor la frontiera externă a Uniunii Europene, context în care Autoritatea Vamală Română este în plin proces de implementare a unor sisteme avansate de control bazate pe analiză de risc și pe echipamente de ultimă generație și a noului sistem național de import. Concomitent, nou-înființata structură de “audit vamal” va încuraja în mod proactiv conformarea voluntară din partea operatorilor economici, într-o primă fază”, a subliniat Mihai Petre, Director, Global Trade, EY România.

Taxarea forței de muncă – între legislația UE și modificările la nivel național

Cele două directive europene care aduc noutăți pe piața muncii în acest an se referă, în primul rând, la stabilirea unui salariu minim adecvat la nivelul UE și, în al doilea rând, la reglementarea relațiilor de muncă pentru companiile de tip platformă digitală. „Un aspect important al primei directive este că aceasta ia în considerare caracterul adecvat al salariului minim în funcție de specificul fiecărei țări, inclusiv România. Cea de-a doua directivă, recent aprobată de Parlamentul European, vizează îmbunătățirea condițiilor de muncă pe platformele digitale și trebuie implementată până în 2026. Aceasta include măsuri clare, care definesc statutul

profesional al persoanelor care lucrează prin intermediul platformelor și abordează problematica clasificării eronate a acestui tip de muncă”, a detaliat Corina Mîndoiu, Partener, Departamentul de Impozit pe Venit si Contribuții Sociale, EY România.

Noi provocări și în sfera taxelor directe: Taxa pe stâlp și clarificări necesare pentru IMCA și ICAS

Anul în curs va fi marcat, din punct de vedere al fiscalității, de nevoia de a colecta mai multe impozite și taxe. Pentru moment, a fost reintrodusă taxa pe construcții speciale (așa-numita „taxă pe stâlp”), IMCA și ICAS rămân în vigoare, fiind eliminate facilitățile fiscale pentru angajații din IT, agricultură și construcții. „În sfera taxelor directe este nevoie de norme de aplicare care să clarifice situații specifice pentru determinarea IMCA, ICAS, dar și a interferenței acestor taxe, inclusiv cu impozitul pe profit. Și în ceea ce privește impozitul pe construcții speciale așteptăm normele, dar contribuabilii trebuie să se pregătească deja prin revizuirea listei de active și efectuarea de estimări de impact. O veste bună este că rămâne în vigoare facilitatea pentru cercetare-dezvoltare, atât pentru impozit pe profit, cât și impozit pe salarii. Se adaugă demersuri pozitive prin extinderea creditului pentru cercetare-dezvoltare și la IMCA și, sperăm, prin introducerea unui mecanism care să permită menținerea beneficiilor în România, în contextul aplicării impozitului minim global”, a menționat Raluca Popa, Partener, Departamentul de Impozite Directe, EY România.

„De asemenea, impozitul minim global impune, din 2024, un prag minim de impozitare efectivă grupurilor de companii, în fiecare țară în care desfășoară activitate și vine cu o serie de complexități ce trebuie abordate fără întârziere”, a adăugat expertul EY.

Închiderea exercițiului financiar și reglementări contabile

În zona de reglementări contabile, începând cu exercițiul financiar 2024 au fost transpuse în legislația națională prevederile Directivei care ajustează criteriile de mărime pentru microîntreprinderi și întreprinderi sau grupuri mici, mijlocii și mari. Așadar, pentru a stabili categoria de entitate raportoare și formatul situațiilor financiare aplicabile la 31 decembrie 2024, entitățile trebuie să verifice depășirea pragurilor actualizate pentru doi dintre cei trei indicatori prevăzuți de lege (total active, cifra de afaceri și număr mediu de salariați) la 31 decembrie 2024 și la 31 decembrie 2023. „Atragem atenția că pragurile pentru cifra de afaceri și total active în funcție de care se stabilește obligativitatea auditării situațiilor financiare nu au fost modificate. Prin urmare, unele societăți vor pregăti situații financiare într-un format simplificat, cu trei componente, dar rămâne obligația de auditare a situațiilor financiare", a explicat Diana Lupu, Partener, Conformitate Globală şi Raportare, EY România.

O provocare în plus la această închidere de an pentru societățile care fac parte din grupuri mari vine din zona fiscală: „Impozitul minim global se aplică în ceea ce privește exercițiile financiare care încep de la data de 31 decembrie 2023. Potențialul impact al impozitului minim global trebuie inclus în situațiile financiare la 31 decembrie 2024, chiar dacă primul termen de raportare și plată este de 18 luni de la finalul exercițiului financiar. Pentru grupurile care au un exercițiu financiar diferit de anul calendaristic, impactul impozitului minim global trebuie inclus în situațiile financiare întocmite pentru exercițiul financiar care a început după 31 decembrie 2023", a adăugat expertul EY.

Digitalizarea fiscală: e-SAF-T, e-Factura și e-TVA rescriu regulile inspecțiilor fiscale

Din 2025, vor începe inspecțiile fiscale care vor include și anul 2022, când contribuabilii mari au depus primele declarații SAF-T. Printre alte aspecte, inspecțiile vor

verifica dacă datele din declarațiile fiscale corespund cu cele din evidența contabilă și fiscală, inclusiv din SAF-T. Prin urmare, companiile trebuie să asigure consistența și calitatea datelor declarate prin SAF-T, conform testelor publicate de ANAF în 2023 și actualizate în 2024 pentru secțiunea „General Ledger Entries”.

e-TVA oferă în prezent companiilor acces la modul în care administrația fiscală corelează datele din sistemele operative (e-factura, e-case de marcat, e-transport, evidențele vămii) cu declarațiile fiscale (D390, D394) și decontul de TVA D300. „În același timp, o declarație SAF-T corect întocmită permite generarea unei imagini precise a decontului de TVA și reconcilierea datelor, astfel încât unul dintre pilonii ce vor sta la baza inspecțiilor fiscale va fi corelarea sistemelor operative cu cele din raportările fiscale”, a explicat Georgiana Iancu.

„În contextul în care companiile românești continuă să se adapteze cerințelor e-factura și e-TVA, prin ajustarea proceselor și sistemelor interne, continuarea dialogului între administrația fiscală și contribuabili rămâne vitală pentru ca aceste măsuri de digitalizare să dea roade”, a ținut să sublinieze expertul EY.

„Anul 2025 reprezintă un moment de schimbare majoră pentru sistemul fiscal românesc, aducând provocări importante pentru companii. Creșterea taxelor, adaptarea la digitalizare și implementarea normelor fiscale europene necesită o planificare fiscală atentă și o comunicare deschisă între contribuabili și autorități. Este esențial ca mediul de afaceri să fie vigilent și pregătit pentru a naviga cu succes prin aceste schimbări semnificative”, a concluzionat Georgiana Iancu.

Noi modificări fiscale aplicabile de la 1 ianuarie 2025

În Monitorul Oficial al României (Partea I) nr. 1334 / 31.12.2024 a fost publicată OUG 156 / 2024 privind unele măsuri fiscal – bugetare în domeniul cheltuielilor publice pentru fundamentarea bugetului general consolidat pe anul 2025, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene (”OUG 156 / 2024).

OUG 156 / 2024 aduce, pe lângă unele modificări importante în ceea ce privește gestionarea cheltuielilor publice, și unele modificări ale Legii 227 / 2015 privind Codul Fiscal.

Aceste modificări se referă la:

Impozitul pe dividende

Crește cota de impozit pe dividende de la 8% la 10% – această nouă cotă se aplică dividendelor distribuite după data de 1 ianuarie 2025.

Pentru dividendele distribuite în baza situațiilor financiare interimare întocmite în cursul anului 2024 (sau în cursul anului fiscal modificat care a început în anul 2024) se menține cota de impozit pe dividende de 8%, fără a se impune recalcularea impozitului pe dividendele respective.

Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor

Scade pragul de venituri până la care o companie poate plăti impozit pe veniturile microîntreprinderilor de la 500.000 euro la 250.000 euro, respectiv la 100.000 euro începând cu 1 ianuarie 2026.

Se elimină condiția privind realizarea veniturilor din alte

activități decât management sau consultanță – i.e., și companiile care prestează aceste activități în proporție de peste 80% din veniturile totale vor putea plăti impozit pe veniturile microîntreprinderilor.

Se introduc noi coduri CAEN pentru care se aplică cota de 3%: CAEN 6210 – Activităţi de realizare a softului la comandă (software orientat client), 6290 – Alte activităţi de servicii privind tehnologia informaţiei, 5611 – Restaurante, 5612 – Activităţi ale unităţilor mobile de alimentaţie, 5622 – Alte servicii de alimentaţie n.c.a.

Impozitul pe venit și contribuții sociale

Se elimină complet scutirea de impozit pe venit din domeniile IT, construcții, agricol şi industria alimentară.

Impozitul pe construcții speciale

Se reinstituie impozitul pe construcții speciale – impozitul pe construcțiile înregistrate în grupa 1 din Catalogul privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe.

Cota este de 1% și se aplică asupra valorii construcţiilor existente în patrimoniul contribuabililor la data de 31 decembrie a anului anterior, din care se scade valoarea clădirilor pentru care se datorează impozit pe clădiri.

Impozitul se plătește în două rate egale până la 30 iunie, respectiv 31 octombrie, inclusiv.

Alte noutăți

Pentru veniturile aferente lunilor ianuarie – decembrie 2025, se aplică, în anumite condiții, o scutire de impozit pe venit și de contribuții sociale a unei sume de 300 lei / lună, în cazul salariaților care desfășoară activitate în baza contractului individual de muncă, încadrați cu normă întreagă, pentru care:

- nivelul salariului de bază brut lunar stabilit potrivit contractului individual de muncă, fără a include sporuri şi alte adaosuri, este egal cu nivelul salariului minim brut pe ţară;
- venitul brut realizat din salarii şi asimilate salariilor, fără a include contravaloarea tichetelor de masă, voucherelor de vacanţă, respectiv indemnizaţia de hrană, după caz, acordate potrivit legii, în baza aceluiaşi contract individual de muncă, pentru aceeaşi lună, nu depăşeşte nivelul de 4.300 lei inclusiv.

Modificările la Codul Fiscal prevăzute de OUG 156 / 2024 au intrat în vigoare de la 1 ianuarie 2025.

Alte noutăți legislative de impact

În Monitorul Oficial al României (Partea I) nr. 1332 / 31.12.2024 a fost publicat Ordinul nr. 6830 / 2024 privind stabilirea persoanelor juridice care desfăşoară activităţi în sectoarele petrol şi gaze naturale potrivit art. 462 din Legea nr. 227 / 2015 privind Codul Fiscal.

Prin acest Ordin se stabilesc persoanele juridice care datorează impozitul suplimentar începând cu 1 ianuarie 2025, introducându-se un nou cod CAEN: 0910 – Activităţi de servicii anexe extracţiei petrolului brut şi gazelor naturale.

Tax Magazine Nr. 6 – nov – dec 2024

Sumar Tax Magazine Nr. 6/2024

Cuprins | Table of contents

Editorial

Valentin Alangiu – Între presiunea digitalizării fiscale și provocările electorale

De actualitate

Țuca, Zbârcea & Asociații Tax – Buletin fiscal

Sorin Biban – Evoluții recente legislative privind e-TVA, e-Factura și e-Transport. Ce trebuie să știe companiile pentru 2025

Filip Justin Cucu – Noile reguli de raportare financiară aduc mai multă predictibilitate și claritate pentru companii

Florina Parîng – Noile reguli de TVA pentru IMM-uri în UE intră în vigoare de la 1 ianuarie 2025

Mihai Petre, Cosmin Dincă – De la 1 ianuarie 2025 România va intra complet în spațiul Schengen. La ce trebuie să fie atenți transportatorii și operatorii economici?

Claudia Sofianu, Anca Atanasiu, Dan Răuț – Munca prin intermediul platformelor digitale: într-un context european proaspăt reglementat, România vizează deja combaterea neconformării

Mihai Petre, Daniela Neagoe – Beneficiile certificării AEO în era digitalizării operațiunilor vamale

Impozite directe

Romana Schuster, Camelia Bercovici – 2024 este anul aplicării MLI în România: ce trebuie făcut de acum încolo?

Alexandra Ion – Prețul lui „încă” în tranzacțiile între afiliați. La ce trebuie să fie atente multinaționalele

Marius-Leonard Irindea – Contribuția reglementărilor privind activitatea prestatorului casnic la reducerea fenomenului de muncă nedeclarată

Procedură fiscală

Adelina Raportaru, Adelina Ursățeanu – Se confirmă și la nivel național optica trasată de CJUE în privința regimului de taxare a bunurilor comercializate sub costul de achiziție/producție

Dragoș Mihail Mănescu – Sistemul RO e-Transport: provocări și beneficii în digitalizarea reglementărilor fiscale

Bogdan Blaj, Brigitta Kedves – Controverse fiscale generate de O.G. nr. 16/2022 – regimul TVA aplicabil băuturilor pe bază de cafea și ceai

Georgiana Bugeac – Actualizarea criteriilor de mărime referitoare la întocmirea situațiilor financiare, conform Ordinului Ministrului Finanțelor Publice

Jurisprudență fiscală națională

Anca Ion – Sinteză de jurisprudență fiscală națională

Jurisprudența fiscală a instanțelor europene

Sinteza hotărârilor în materie fiscală pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în perioada noiembrie – decembrie 2024

Impozitul special pe bunurile mobile de valoare mare în România: provocări înainte de primul termen de plată

Anamaria Chiru, Partener DOBRINESCU DOBREV TAX ADVISORY SRL

Începând cu 1 ianuarie 2024, a intrat în vigoare, printre altele, impozitul special pe bunurile mobile de valoare mare. Această nouă obligație fiscală îi vizează pe cei care dețin autoturisme ce depășesc un anumit prag valoric. Având în

vedere că ne apropiem de primul termenul de declarare și plată pentru acest impozit special (31 decembrie 2024), contribuabilii trebuie să fie atenți la procedurile și obligațiile detaliate în Codul Fiscal.

Așadar, persoanele care au în proprietate autoturisme înmatriculate/înregistrate în România a căror valoare de achiziție individuală depășește 375.000 lei, datorează impozitul special pe bunurile mobile de valoare mare. Spre deosebire de impozitul special pe bunurile imobile de valoare mare, care este datorat doar de persoanele fizice pentru clădirile rezidențiale deținute în România (în anumite condiții), impozitul special pe bunurile mobile de valoare mare trebuie plătit indiferent de tipul proprietarului, persoană fizică sau persoană juridică.

Impozitul se datorează pe o perioadă de 5 ani începând cu anul fiscal în care are loc predarea-primirea autoturismului sau pentru fracțiunea de ani rămasă până la împlinirea perioadei de 5 ani de la această dată pentru cele la care predarea-primirea autoturismului a avut loc anterior. Pentru a exemplifica: o persoană care a achiziționat un autoturism până în 2019, inclusiv, nu datorează acest impozit, chiar dacă valoarea de achiziție a depășit plafonul de 375.000 lei, pentru că cei 5 ani de la data achiziției s-au împlinit înainte de 2024, în timp ce pentru achiziția unui autoturism cu o valoare de achiziție peste 375.000 lei în 2023, perioada pentru care proprietarul autoturismului datorează acest impozit este de 4 ani (2024 – 2027).

Cota de impozitare este de 0,3% asupra diferenței dintre valoarea de achiziție a autoturismului și plafonul de 375.000 lei, iar declararea și plata acestui impozit se fac până la 31 decembrie inclusiv a anului fiscal curent. Pentru a reda în cifre impactul, un autoturism cu o valoare de achiziție de 900.000 lei, achiziționat începând cu 2024, atrage pentru proprietar un impozit special anual de 1.575 lei, timp de 5 ani (7.875 lei).

Având în vedere cele de mai sus, prima întrebare care apare se referă la valoarea de achiziție care trebuie avută în vedere. Codul Fiscal nu oferă clarificări dacă această valoare reprezintă prețul inclusiv TVA sau prețul fără TVA. Singurele detalii suplimentare în această privință sunt disponibile în instrucțiunile de completare ale Formularului 216 (prin care se declară acest impozit special), care precizează că „valoarea de achiziție a autoturismului" reprezintă "costul de achiziție/prețul autoturismului".

Or, potrivit reglementărilor contabile, costul de achiziție cuprinde prețul de cumpărare, taxele de import și alte taxe (cu excepția acelora pe care persoana juridică le poate recupera de la autoritățile fiscale), cheltuielile de transport, manipulare și alte cheltuieli care pot fi atribuibile direct achiziției bunurilor respective, comisioanele, taxele notariale, cheltuielile cu obținerea de autorizații.

Astfel, dacă ne raportăm la această definiție, costul de achiziție și prețul unui bun sunt două noțiuni diferite, aspect care ridică altă întrebare: contează tipul de proprietar (persoană fizică sau juridică) în determinarea valorii de achiziție, având în vedere că o persoană juridică înregistrată în scopuri de TVA își poate exercita 100% sau 50% dreptul de deducere a TVA aferente achiziționării unui autoturism, în timp ce pentru o persoană fizică sau o societate care nu este înregistrată în scopuri de TVA, TVA reprezintă întotdeauna un cost?

Singurul indiciu de la autorități în această privință este un material informativ în care este redat un exemplu de calcul pentru o societate înregistrată în scopuri de TVA, care utilizează în activitatea pe care o desfășoară autoturisme înmatriculate în România, valoarea de achiziție în scopul determinării impozitului special fiind stabilită ca prețul unitar, fără TVA.

O altă întrebare care apare se referă la societățile care dețin autoturisme înregistrate ca stoc de marfă sau pentru test drive. Atât timp cât aceste autoturisme sunt înmatriculate/înregistrate în România, nu există nicio excepție de la plata acestui impozit special.

În cazul în care există operațiuni de leasing pentru autoturisme, un alt aspect de avut în vedere este cine are calitatea de contribuabil (locatorul sau utilizatorul). Dacă ne raportăm la definirea contribuabilului care datorează acest impozit special, acesta este persoana care are în proprietate autoturismul în cauză. Așadar, impozitul se datorează de proprietar, această calitate revenind în toate ocaziile locatorului /finanţatorului, indiferent de tipul de leasing. Locatarul/utilizatorul va deveni contribuabil, în sensul acestui impozit special, din anul în care proprietatea asupra autoturismului îi este atribuită, ceea ce ne duce la următoarea întrebare: ce se întâmplă dacă în același an are loc și achiziția și vânzarea unui autoturism cu valoare de achiziție peste plafon? Pe regulile în vigoare, având în vedere că nu este definită o dată la care ne raportăm pentru determinarea calității de proprietar (spre deosebire de situația impozitului special pe bunurile imobile sau a impozitului pe clădiri / teren /mijloace de transport, unde data de referință este 31 decembrie a anului anterior), fiecare persoană care are în proprietate autoturisme înmatriculate/înregistrate în România a căror valoare de achiziție individuală depășește 375.000 lei are calitatea de contribuabil și trebuie să depună declarația privind impozitul special pe bunurile imobile și mobile de valoare mare și să plătească impozitul special, indiferent de durata proprietății asupra autoturismului. Astfel, pentru anul în care un autoturism este cumpărat și vândut, impozitul special asupra acelui autoturism (cu valoarea peste 375.000 lei) se datorează în acel an de fiecare proprietar care a achiziționat autoturismul.

Chiar dacă acest impozit suplimentar pe proprietate nu are o valoare semnificativă, cota de impozitare fiind redusă și existând și un plafon neimpozabil considerabil, sunt esențiale clarificări din partea autorităților fiscale pentru o aplicare coerentă a reglementărilor și o conformare eficientă din partea contribuabililor.

Scrisoare deschisă adresată de Tax Institute președinților principalelor partide politice pro-europene și pro-democratice

Către:

Dl. Marcel Ciolacu, Președinte PSD

Dl. Ilie Bolojan, Președinte PNL

Dna. Elena Lasconi, Președinte USR

Dl. Kelemen Hunor, Președinte UDMR

Dl. Varujan Pambuccian, Deputat

Stimată Doamnă,

Stimați Domni,

Salutăm faptul că, în contextul actual, forțele politice pro-europene și pro-democratice au reușit să inițieze un dialog cu privire la programul de guvernare al României pentru 2025 și anii următori.

Vă prezentăm în cele ce urmează o serie de propuneri care, în opinia noastră, pot contribui atât la consolidarea echilibrului fiscal bugetar, cât și la stimularea muncii eficiente și a investițiilor, respectiv la dezvoltarea României pe baze moderne și durabile.

În acest moment dificil, nu ne putem permite soluții temporare care să agraveze situația fiscală pe termen mediu și scurt.

Așadar, considerăm că este imperios necesar ca orice măsuri adoptate să respecte următoarele **principii**:

1. **Sarcina fiscală justă și echitabilă**

Impozitele și contribuțiile sociale obligatorii trebuie stabilite în mod rezonabil, fără excepții și privilegii, ținând cont doar de mărimea veniturilor, și nu de tipul acestora. Legislația fiscală trebuie să încurajeze munca eficientă și investițiile!

1. **Toleranța zero la evaziune**

Măsurile legislative adoptate trebuie să descurajeze practicile comerciale ilicite și să elimine oportunitățile de fraudă create prin lege!

1. **Informatizare cu sens / digitalizare orientată spre rezultate**

Procesul de informatizare trebuie să aibă efectul de a reduce eforturile de declarare și conformare voluntară ale contribuabililor, dar și de a eficientiza procesul de administrare fiscală. Digitalizarea trebuie să aducă beneficii reale pentru toți cei implicați și nu doar costuri suplimentare pentru contribuabili și ANAF!

Prezentăm, mai jos, o serie de **măsuri concrete** care trebuie și pot fi adoptate în următoarele săptămâni, și care au vocația de a servi atât creșterii veniturilor la buget, cât și nevoii de a crea un cadru fiscal favorabil dezvoltării prin muncă eficientă și investiții, mai ales în actualul context economic.

1. **Impozitul pe profit**

Propunerile vizează creșterea competitivității României prin crearea unui climat propice investițiilor:

1. **Păstrarea cotei de impozit pe profit de 16%** care este una competitivă și respectă cerințele UE de a fi de cel puțin 15%. Revizuirea acelor măsuri care măresc artificial baza de calcul a impozitului pe profit, făcând ca rata reală de impunere să fie semnificativ mai mare.
2. **Eliminarea impozitului minim pe cifra de afaceri (IMCA 1%)** introdus în anul 2024 prin Legea nr. 296/2023, deoarece are un impact negativ asupra tuturor sectoarelor de activitate, unele fiind sever afectate. Din datele noastre, cele mai afectate sectoare sunt:
    - **sectorul auto,** care are probleme semnificative generate de politicile publice și de concurența masivă a Chinei. În România, sectorul auto (producția de autoturisme și componente) este o industrie esențială fiind cel mai mare producător industrial, ce contribuie semnificativ și la exporturi. IMCA 1% face ca rata efectivă de impozit să fie semnificativ mai mare de 16%, ajungând până la 100% și – din păcate – în unele cazuri, majorând pierderea fiscală a producătorilor, amplificându-le problemele cauzate de piață și generând risc de închidere a unor capacități de producție în Romania.

- **sectorul distribuției de mărfuri**, în care marea majoritate a companiilor au **capital românesc**, deci nu poate exista suspiciunea că profitul ar fi redus artificial prin prețuri de transfer. Acest sector este afectat suplimentar și de o măsură recent aprobată prin HG nr. 1393/2024 (deja atacată de contribuabili în procedură prealabilă, urmând procese în instanță) prin care IMCA 1% se calculează inclusiv la accizele incluse în prețurile de achiziție/vânzare.

Păstrarea IMCA 1% va face imposibilă atragerea de investiții noi și determină reducerea dimensiunii companiilor existente prin reorganizări, astfel încât cifra de afaceri să rămână sub pragul de 50.000.000 euro/an. Or, pentru a putea concura eficient pe plan regional, România are nevoie de consolidarea companiilor sale și nu de fărâmițare pentru a evita plata unui impozit nociv. În plus, dezavantajează companiile care au optat pentru măsura excelentă introdusă în 2020, și anume, consolidarea fiscală.

- **Eliminarea impozitului suplimentar pentru companiile din sectorul petrol și gaze** (ICAS 0,5% din cifra de afaceri), mai ales în contextul în care comercianții angro și cu amănuntul de combustibili (indiferent de cifra de afaceri) au fost incluși în acest sector. Aplicarea pe lanțul de comercializare (producători/ comercianți angro/ comercianți cu amănuntul) a ICAS 0,5% (care mai e și nedeductibil la calculul impozitul pe profit!) va genera creșterea prețurilor la benzină și motorină, inflație generalizată în toate sectoarele economice și va duce la creșterea costului vieții pentru toți cetățenii României.

1. **Reevaluarea sistemului de facilități fiscale pentru activitățile de cercetare-dezvoltare astfel încât acordarea acestora să fie condiționată de înregistrarea și valorificarea drepturilor de proprietate intelectuală**

în România, stimulând integrarea rezultatelor în economia națională.
2. **Indexarea amortizării fiscale a mijloacelor fixe cu inflația**, pentru a stimula investițiile.

O astfel de măsură ar permite investitorilor să-și recupereze investiția în mod corect și ar da încredere acestora că Guvernul României promovează măsuri care să stimuleze și nu să descurajeze investițiile noi. Măsura apare cu atât mai necesară cu cât inflația este și se așteaptă să fie în continuare la un nivel ridicat.

1. **Majorarea la 10 ani a perioadei de recuperare a pierderilor fiscale**, pentru a compensa măsura recuperării pierderii în limita a 70 % din profit. Această măsură are impact bugetar zero în următorii 5 ani, dar este necesară pentru a compensa limitarea introdusă în 2024, reducerea de la 7 ani la 5 ani a perioadei de recuperare a pierderilor în acest context fiind complet nejustificată.

- **Eliminarea limitării deductibilității dobânzilor la 1.000.000 euro pentru dobânzile plătite de companii către bănci sau pentru leasing financiar**. Această limitare afectează companiile mari care derulează investiții mari sau care au nevoi semnificative de finanțare a capitalului de lucru. În plus, nedeductibilitatea dobânzilor la debitor coroborată cu impozitarea acestora la creditor generează o situație de dublă impunere, în totală contradicție cu toate recomandările OCDE. Limitarea deductibilității poate fi păstrată pentru finanțările externe intra-grup, ca măsură de evitare a erodării bazei de impunere în România.
- **Deductibilitate integrală a provizioanelor pentru creanțe incerte** (facturi emise și neîncasate în 30 de zile de la termenul de plată), coroborată cu nedeductibilitatea cheltuielilor cu facturi neachitate

în termen de 30 zile de la scadență pentru debitor.

O astfel de măsură ar fi neutră din punct de vedere bugetar, însă este o măsură necesară pentru a asigura echitatea impunerii. Considerăm că este inadmisibil ca Statul să favorizeze companiile rău-platnice (prin deducerea unor cheltuieli neachitate) în dauna companiilor care produc și vând bunuri și servicii, suportă costurile asociate acestor vânzări (inclusiv cu proprii angajați) și – suplimentar, trebuie să suporte și impozitul pe profit aferent sumelor neîncasate.

1. **Eliminarea obligației de a întocmi dosarul prețurilor de transfer pentru tranzacțiile între companii afiliate cu sediul în România**, mai ales în cazul companiilor românești care fac parte dintr-un grup fiscal.

Regulile privind prețurile de transfer au fost concepute de OCDE pentru a combate transferul profiturilor din țări cu impozit pe profit mare în țări cu impozit pe profit mic sau zero. În cazul tranzacțiilor între companii afiliate românești acest lucru nu se poate întâmpla, un cost mai mare/mic pentru compania care achiziționează translatându-se într-un profit mai mic/mare pentru compania care vinde. Ambele fiind în România, rezultatul pentru buget este neutru, obligația de a întocmi dosarul prețurilor de transfer fiind inutilă din punctul de vedere al veniturilor bugetare, generând doar un cost suplimentar pentru companii. Aceasta concluzie este cu atât mai evidentă în cazul companiilor ce fac parte din același grup fiscal.

1. **Impozitul pentru microîntreprinderi**

Acest regim fiscal a fost introdus încă din anul 2002 ca alternativă de impunere simplificată pentru companiile cu maxim 9 angajați și venituri ce nu depășeau 100.000 euro/an și a funcționat bine până în 2017. Ridicarea pragului la 1.000.000 euro și eliminarea restricției cu privire la consultanță și management au transformat regimul fiscal

simplificat într-un instrument de planificare fiscală (foarte) agresivă, acesta fiind de altfel și motivul pentru care Comisia Europeană insistă pentru respectarea prevederilor din PNRR și limitarea în continuare a acestuia.

Propunem revenirea la regimul inițial, eventual cu ajustarea plafonului la o valoare rezonabilă care să țină cont de inflație. Considerăm ca un astfel de plafon ar fi în prezent de 1.000.000 lei (200.000 euro).

1. **Impozitul pe venit și contribuțiile sociale obligatorii**

Cu titlu prealabil, reținem următoarele:

- Cota unică este un sistem de impunere a veniturilor care a produs rezultate excelente:
  - prin prisma echității impunerii persoanelor fizice (proporțional cu câștigul, fără a sancționa performanța prin impunere progresivă),
  - pentru buget (cota unică de 16% a generat în perioada 2007 – 2017 venituri fiscale cu aproximativ 20% mai mari decât s-au obținut în perioada 2000 – 2004 prin aplicarea cotelor progresive de 18 – 40%, adică 3,34% PIB vs. 2,8% PIB),
  - prin costuri de administrare semnificativ mai mici decât costul administrării cotelor progresive.
- **Cota unică trebuie întărită**, nu înlocuită cu un sistem de impunere progresiv care la noi s-a dovedit a fi un fiasco;
- **CAS și CASS**
  - nu sunt impozite, chiar dacă ele sunt incluse în Codul fiscal și sunt calculate ca procent din venituri.
  - sunt contribuții în schimbul cărora contribuabilul primește contraprestații (asigurarea de pensii, asigurarea de sănătate).
  - sunt bazate pe solidaritate între cetățeni

(asigurarea de sănătate îl costă mai mult pe cel cu venituri mai mari, deși serviciile sunt aceleași) sau pe solidaritate inter-generațională (oamenii activi plătesc CAS acum pentru a asigura plata pensiilor în schimbul promisiunii statului că vor primi, cândva, pensie calculată pe baza sumelor cu care au contribuit în perioada activă).

Pe cale de consecință, considerăm că **includerea CASS în impozitul pe venit este o mare eroare**, chiar dacă ideea a fost inclusă într-un studiu elaborat de Banca Mondială pentru Guvernul României. O astfel de măsură este complet inoportună pentru România, la fel cum inoportune considerăm a fi și recomandările privind introducerea cotelor progresive sau renunțarea la reținerea la sursă a impozitului pe venit (aceasta din urmă fiind o recomandare pe care o considerăm foarte periculoasă dat fiind impactul asupra veniturilor bugetare curente!).

- **Impozitarea progresivă a marilor averi,** este o idee extrem de periculoasă care riscă să destabilizeze sistemul financiar prin migrarea masivă a activelor deținute de investitori în afara României, trebuie abandonată de urgență!

În acest context, vă propunem următorul pachet de soluții bazate pe convingerea noastră fermă că sarcina fiscală totală (impozit pe venit, CAS, CASS) trebuie să depindă doar de mărimea veniturilor și nu de tipul lor:

- menținerea cotei unice de impozit pe venit, fără excepții! Eliminarea scutirilor de impozit pentru angajații din IT, construcții, agricultură și industria alimentară!
- eliminarea impozitului de 1% pentru câștigurile de pe bursă și a scutirii de impozit pe câștigurile din criptomonede. Baza de impunere pentru operațiunile cu criptomonede trebuie calculată în mod similar

câștigurilor de pe bursă, reglementarea actuală nu poate fi aplicată;

- plafonarea bazei de calcul al CAS pe suma veniturilor totale realizate din muncă (salarii, activități independente, drepturi de autor, contracte de activitate sportiva) la un nivel rezonabil, de maxim 6 salarii minime pe lună/72 salarii minime/an. În mod corespunzător, rezultă și plafonarea numărului de puncte de pensie, măsură ce contribuie la sustenabilitatea pilonului I de pensii;
- plafonarea bazei de calcul al CASS la același nivel de 6 salarii minime pe lună/72 salarii minime pe an, pe suma tuturor veniturilor și scăderea deducerii personale și din baza de calcul al CASS, nu numai din baza de calcul al impozitului pe salarii, măsură ce ajută la reducerea sarcinii fiscale totale pentru salariile mici
- introducerea unor măsuri eficiente privind impozitarea sumelor care nu pot fi justificate, precum cele propuse în septembrie 2016: stabilirea unui moment zero la care toți contribuabilii cu un patrimoniu net semnificativ (> 1.000.000 euro) să depună o declarație inițială de patrimoniu + scurtă perioadă de conformare voluntară (3 luni) cu plata impozitului pe venit + cotă majorată de impozit (70%) pentru sumele ce ulterior nu pot fi justificate. Legislația din prezent pur și simplu nu funcționează! Din 2011 de când a fost introdusă, costurile de administrare (salarii inspectori, etc) au depășit de cel puțin 5 ori (!!!) sumele colectate;
- introducerea de reguli privind transparentizarea în scop fiscal a sumelor ”parcate” de rezidenți români în paradisuri fiscale (a se vedea*:* OCDE: *CFC Rules focused on the UBO*) ;

Implementarea unui astfel de pachet ar asigura:

- creșterea conformării voluntare ;
- eliminarea tentației actuale de a masca veniturile din

salarii (sarcină fiscală totală de 41,5%) sub alte forme de venituri, semnificativ mai puțin fiscalizate;
- eliminarea aplicării multiple a CASS pentru mai multe tipuri de venituri (10% neplafonat pentru salarii, 10% plafonat la 5 salarii minime/lună pentru venituri din activități independente, 10% plafonat la 2 salarii minime pentru venituri din chirii, dividende, dobânzi, câștiguri de capital, alte venituri);
- reducerea cheltuielilor de administrare, controalele pentru verificarea încadrării veniturilor într-una sau alta din categorii slab fiscalizate (ex. activități dependente vs. activități independente) nemaifiind necesare (sarcina fiscală nu va mai depinde de tipul venitului).
- nu în ultimul rând, aplicarea acestui set de măsuri ar ridica presiunea exercitată de Comisia Europeană pentru modificarea reglementărilor privind microîntreprinderile, deoarece acestea și-ar pierde complet atractivitatea pentru planificare fiscală agresivă.

În ceea ce privește **cotele**, considerăm că ele pot rămâne la nivelul actual, dar ar fi preferabil să se revină la situația anterioară anului 2018:

- Cota unică – 16%;
- CAS – 21%;
- CASS – 9%.

În cazul în care veți opta pentru acest pachet de soluții, impozitul pe dividende ar trebui stabilit astfel încă să contribuie la întărirea cotei unice, calculat astfel încât impozitul pe profit + impozitul pe dividende = 16% din profit (0 impozit pe dividend pentru dividendele provenite din profituri impozitate cu 16% sau mai mult, 16% pentru dividende provenite din profituri neimpozitate). În caz contrar vom reveni la dubla impunere cu cota unică a dividendelor (16% impozit pe profit + 16% impozit pe dividende).

Avantajul este reprezentat de o reducere a impactului bugetar generat de plafonarea bazei de calcul al CAS, CASS la veniturile mai mari de 6 salarii minime / lună.

O astfel de abordare, pe lângă avantajele de natură bugetară și al reducerii costurilor de conformare/administrare, al descurajării neconformării, prezintă și marele avantaj al așezării pe baze morale, echitabile a sarcinii fiscale, eliminând subminarea principiului solidarității prin tot felul de excepții/privilegii, toți cetățenii devenind egali în fața legii – așa cum de altfel prevede și Constituția.

1. **TVA**

Cu titlu preliminar:

- România are, de departe, cel mai mare GAP (GAP = partea care nu se colectează din TVA-ul teoretic colectabil, luând în considerare și cotele reduse). Conform ultimului studiu publicat de Comisia Europeană, în 2021 România a înregistrat un GAP de 36,7% (8,96 miliarde euro), fiind singura țară din UE care a înregistrat creștere consecutivă a GAP-ului în cei 4 ani anteriori (de la 32,7 în 2018 la 36,7% în 2021) în contextul în care, în aceeași perioadă, media GAP-ului în UE a scăzut de la 11,2% în 2018 la 5,3% în 2021.
- Începând din 2022, România a introdus o serie de măsuri de digitalizare clamate ca fiind în scopul reducerii acestui GAP. Sisteme precum RO e-Factura, RO e-Transport, RO e-Sigiliu, RO e-TVA au fost introduse rapid și fără consultări, cu costuri semnificative pentru contribuabili, care în mod evident au și protestat de nenumărate ori cu privire la efectele măsurilor și, mai ales, la lipsa totală de consultări.
- În acest moment, cu excepția RO e-Factura B2C (care va intra în vigoare de la 1 ianuarie 2025), toate sistemele

menționate sunt operaționale. Nu avem studii actualizate în ceea ce privește efectul acestor măsuri asupra GAP-ului de TVA, dar putem trage concluzii analizând evoluția încasărilor nete din TVA:

- 6,71% PIB în 2021 (GAP 36,7% => VTTL = 10,6% PIB);
- 6,67% PIB în 2022;
- 6,56% PIB în 2023;
- 6,64% / 6,8% PIB în 2024 (6,64% estimarea noastră, pe baza execuției la 10 luni; 6,8% estimarea Guvernului prezentată Comisiei Europene).
- Din analiza acestor cifre se vede că încasările din TVA în 2024 nu numai că nu se apropie de VTTL (TVA teoretic colectabil) de 10,6% din PIB (6,64% din PIB), dar sunt mai mici chiar decât cele din 2021, când nu aveam implementate niciunul dintre sistemele „RO e-…”, ceea ce confirmă că semnalele de alarmă trase de noi au fost corecte. ***RO e-DEGEABA***!
- Dacă ținem cont și de faptul că în 2023 și, mai ales în 2024, am avut creșteri de TVA la foarte multe produse și servicii prin restrângerea sferei de aplicare a cotei de TVA de 5% sau a celei de 9%, dar și de faptul că, în această perioadă consumul intern a înregistrat creșteri semnificativ mai mari decât creșterile PIB (deci ponderea consumului intern în PIB a crescut), rezultatele par încă și mai dezastruoase, ceea ce întărește afirmația de mai sus: *RO e-DEGEABA*.
- **Suntem pe un drum greșit, drum care este și foarte costisitor!**
- Și mai îngrijorător este că, din planul de ajustare pe 7 ani a deficitului prezentat Comisiei Europene, evoluția încasărilor din TVA este următoarea:
- 6,8% din PIB în 2024 și 2025;
- 7,3% din PIB în 2026 și 2027;
- 7,5% din PIB în 2028 – 2031.

Observăm că Ministerul Finanțelor **nici măcar nu își propune să reducă GAP-ul de TVA** și să se apropie de VTTL 10,6% PIB (posibil 11% PIB urmare a creșterilor de cote și a ponderii consumului intern în PIB), acest plan devenind astfel o declarație de neputință a MF/ANAF în fața marilor evazioniști! Cum e posibil să acceptam această situație?

- Nu avem o structură a GAP publicată de MF/ANAF, dar conform declarațiilor ministrului de resort, 35% din GAP provine din frauda carusel (fraudă în legătură cu achiziții intracomunitare), 30% din insolvențe (TVA colectat de la consumatori și neplătit la buget), 15% din evaziune (nedeclarare), restul de 20% nefiind specificat. Aceste cifre ne arată de ce niciunul dintre sistemele „RO e-" nu aveau cum să determine creșterea colectării: problemele principale (65% GAP, aprox. 6 mld euro in 2021) sunt legate de neplata TVA (fraudă mare), pe când sistemele introduse au vizat doar supra-declararea (s-a ajuns la situația inacceptabilă ca ANAF să primească aceeași factură în 4 sisteme diferite!).

Față de cele expuse mai sus, propunerile noastre sunt următoarele:

- introducerea taxării inverse generalizate în B2B, pentru toate facturile mai mari de 5.000 euro (25.000 lei), fără TVA, similar cu regimul aplicabil din 2017 la vânzările de telefoane mobile și computere, regim introdus prin aplicarea QRM urmare a unor fraude masive în comerțul cu astfel de echipamente. România poate cere – și nu avem niciun motiv să credem că o astfel de cerere ar fi respinsă de Comisie – să aplice acest sistem de colectare al TVA (la capătul lanțului, în B2C);
- eliminarea completă a RO e-Transport și RO e-TVA. Sunt absolut degeaba, doar generatoare de costuri pentru contribuabili, de costuri de administrare pentru ANAF. RO e-Transport este o „fabrică" de amendat

contribuabilii onești, cel mai probabil același lucru urmând a se întâmpla și cu RO e-TVA;
- revizuirea din temelii a RO e-Factura și RO e-Case de marcat, primul fiind în prezent incomplet (nu include și nici nu poate include facturile emise pentru export / livrări intra-comunitare) și deci în imposibilitatea de a oferi în timp real informațiile necesare administrării fiscale eficiente;

Este important de subliniat că taxarea inversă generalizată:

- elimină complet frauda carusel și TVA pierdut prin insolvențe (de multe ori frauduloase), prin faptul că elimină, în cea mai mare parte, *cash flow-ul* în B2B (banii care nu circulă nu pot fi furați!).
- elimină în cea mai mare parte rambursările de TVA, ceea ce implică atât reducerea costurilor de finanțare pentru contribuabili, cât și reducerea semnificativă a costurilor de administrare. Aproximativ 50% din numărul total al inspectorilor fiscali lucrează pentru a soluționa cererile de rambursare ale contribuabililor, peste 95% din sumele solicitate la rambursare fiind confirmate. Aceștia, odată eliberați de o astfel de sarcină, vor putea fi direcționații pentru controale cu sens în ceea ce privește evaziunea, dar și pentru a asigura servicii de asistență a contribuabililor;
- elimină distorsiunile concurențiale între companiile din România și cele din UE (din UE poți cumpăra fără plata TVA, din România nu, deci trebuie să pre-finanțezi TVA până îl compensezi sau îl primești la rambursare).

1. **Accize**

Nu avem propuneri în ceea ce privește reglementarea sau nivelul accizelor armonizate. Recomandăm însă:

– analizarea GAP-ului de colectare a accizelor la alcool, acesta fiind (conform estimărilor proprii) mai mare chiar decât GAP-ul la TVA;

– analiza eficienței introducerii accizelor nearmonizate pentru băuturi nealcoolice îndulcite. Este posibil ca sumele colectate să fie depășite de costurile de administrare.

6. **Impozite și taxe locale**

6.1 Impozitul pe clădiri

Sistemul de impunere reglementat prin OG nr. 16/2022 nu poate fi – pur și simplu – implementat!

Propunem revizuirea sistemului actual, care este deja funcțional, după cum urmează:

– limitarea la două categorii, respectiv rezidențial/nerezidențial;

– calcularea valorii de impunere la fel cum se calculează în prezent valoarea impozabilă la clădirile cu destinație rezidențială deținute de persoane fizice (valoare fixă/mp, stabilită în funcție de tipul construcției, suprafața, rangul localității și zona în cadrul localității).

– diferențierea între cele două categorii să fie făcută doar prin cotele de impunere;

– stabilirea de către consiliile locale a cotele de impunere pentru ambele categorii între un minim și un maxim. Lipsa limitei maxime (eliminată prin OG 16/2022) pune în pericol toate business-urile din România, prin crearea unui cadru de reglementare extrem de impredictibil ce face imposibilă bugetarea multianuală.

6.2 Impozitul pe autoturisme

– revizuirea integrală. Până la revizuire, eliminarea scutirilor/ reducerilor excesive pentru mașini electrice/ hibride.

În încheiere, dorim să subliniem că orice măsuri fiscale ați adopta, ele vor fi degeaba dacă nu veți lua măsuri de scădere a cheltuielilor statului, anul 2024 fiind cel mai bun exemplu, în care, deși au fost majorate aproape toate impozitele, iar sumele colectate la buget au fost semnificativ mai mari, deficitul de 5 % PIB pe care a fost Construit Bugetul a ajuns să depășească 8,5 % PIB.

Vă mulțumim și vă asiguram de întregul nostru suport și de întreaga noastră disponibilitate în susținerea și implementarea măsurilor propuse.

Gabriel Biriș, Fondator The Tax Institute, expert în fiscalitate

Ruxandra Jianu, Fondator The Tax Institute, expert în fiscalitate

Ana Bobircă, Fondator The Tax Institute, Conferențiar universitar, Academia de Studii Economice din București

Roxana Voicu-Dorobanțu, Conferențiar universitar, Academia de Studii Economice din București

Suntem Asociația The Tax Institute, persoană juridică română de drept privat, non-guvernamentală, non-profit și independentă, și dorim să contribuim la adoptarea unor măsuri de politică fiscală în beneficiul tuturor – al mediului de afaceri, al organismelor statului român, al societății în ansamblul ei.

Asociația The Tax Institute este o echipă de profesioniști cu experiență extensivă în domenii precum avocatura de afaceri, consultanța în fiscalitate, mediul academic și societatea civilă. Avem în comun înțelegerea profundă a faptului că demersul legislativ trebuie să se bazeze pe informație și analiză a contextului socio-economic, în așa fel încât o viziune funcțională, realistă, a unui viitor solid, să devină posibilă.

Ne propunem ca, bazat pe experiența noastră profesională, ca dealtfel și pe bunele practici observate în alte state, să contribuim cu analize temeinice și studii făcute de experți în legislație și finanțe la implementarea politicilor fiscale bine fundamentate, coerente și eficiente, care să asigure dezvoltarea României prin stimularea investițiilor și a muncii productive.

Există o necesitate crucială pentru alfabetizarea în domeniul inteligenței artificiale a lucrătorilor din Generația Z

- **Până în 2030, Generația Z va fi un factor cheie pentru viitorul inteligenței artificiale, reprezentând 30% din forța de muncă globală**
- **Majoritatea membrilor Generației Z utilizează inteligența artificială, dar înregistrează punctaje mici în ceea ce privește analiza critică a acesteia**

- **Platformele de socializare reprezintă de departe principala sursă de informare a Generației Z în materie de inteligență artificială**

Premisa că studenții și angajații din Generația Z sunt „nativi AI” este o miză riscantă pentru mediul de afaceri și cel academic, iar excesul de încredere al acestei generații în folosirea inteligenței artificiale trebuie privită cu prudență. Aceasta este una dintre concluziile noului raport EY, elaborat cu sprijinul Microsoft și TeachAI, **Cum putem asigura perfecționarea abilităților Generației Z la fel de rapid precum antrenăm inteligența artificială?**. Sondajul a avut ca scop obținerea de informații aprofundate cu privire la aptitudinile în materie de inteligență artificială ale peste 5.000 de respondenți din Generația Z, provenind din 16 țări. Raportul a relevat că, deși membrii Generației Z înțeleg care produse și activități beneficiază de sprijinul inteligenței artificiale, capacitatea lor de a evalua critic tehnologia este deficitară.

În cazul adoptării inteligenței artificiale, cercetarea a constatat că majoritatea membrilor Generației Z utilizează această tehnologie: 61% sunt „utilizatori medii”, 15% sunt „superutilizatori”, iar 24% sunt „utilizatori deficitari”[1]. În ceea ce privește aptitudinile, respondenții din Generația Z au înregistrat cele mai mari punctaje la întrebările referitoare la înțelegerea modului de funcționare al inteligenței artificiale ca, de exemplu, în selectarea acelor activități și produse care utilizează AI în mod obișnuit (69%). Totuși, aceștia au manifestat mai puțină siguranță în legătură cu întrebările care se referă la formularea comenzilor optime pentru operarea cu Inteligența Artificială (56%), și au înregistrat cele mai mici punctaje la evaluarea critică și identificarea lacunelor, cum ar fi posibilitatea ca sistemele AI să inventeze fapte (44%).

Mai încurajator este faptul că, potrivit punctajelor, respondenții conștientizează importanța abilităților tehnice

și emoționale necesare în domeniul inteligenței artificiale, evaluând creativitatea și curiozitatea drept cele mai importante aptitudini necesare pentru o bună utilizare a inteligenței artificiale (52%), urmate de gândirea critică (47%) și de abilitățile de scriere de cod/programare (46%). Aceasta reprezintă fundamentul percepției Generației Z cu privire la beneficiile și riscurile inteligenței artificiale. Respondenții consideră că cele mai mari avantaje ale inteligenței artificiale sunt economia de timp în activitățile repetitive, analizarea cantităților mari de date și reducerea erorilor umane, iar cele mai mari riscuri sunt, în opinia lor, creșterea șomajului, diminuarea creativității și învățării umane și producerea de informații false.

Cu toate că mulți membri ai Generației Z folosesc inteligența artificială ca instrument care să îi ajute să învețe, există o discrepanță de percepție a acesteia în mediul profesional și cel educațional. 42% dintre respondenți consideră că profesorii lor ar descuraja utilizarea inteligenței artificiale pentru efectuarea anumitor activități, în timp ce doar 15% au spus același lucru cu privire la angajatorul lor. Este posibil să existe o corelare cu modul în care această tehnologie este percepută uneori ca un factor care favorizează plagiatul în instituțiile de învățământ, cadrele didactice aflându-se în situația de a găsi un echilibru între nevoia de a îi pregăti pe elevi și studenți pentru piața muncii și preocuparea ca aceștia să nu devină excesiv de dependenți de noile tehnologii. Rezultatele indică faptul că instituțiile de învățământ și companiile încearcă să țină pasul cu evoluțiile tehnologice rapide ale inteligenței artificiale, dar acestea conturează și calea de urmat pentru a identifica modalități prin care companiile pot contribui la eliminarea lacunelor de alfabetizare în utilizarea IA de Generația Z, care tinde să aibă o viziune optimistă cu privire la aceasta, dar care ar putea fi excesiv de încrezătoare în abilitatea sa de a evalua tehnologia pentru o utilizare optimă.

Reflectând transformările la scară largă cu care se confruntă mediul de afaceri și societatea în valorificarea puterii inteligenței artificiale, dar și analiza impactului acesteia asupra oamenilor și planetei, raportul arată că organizațiile trebuie să doteze Generația Z cu abilitățile potrivite pentru a înțelege, utiliza și evalua inteligența artificială cu scopul de a inova și a se dezvolta în mod responsabil. În acest sens, raportul prezintă o serie de recomandări pentru angajatori și instituțiile de învățământ:

- **Încărcarea unor informații de încredere despre inteligența artificială pe platformele de socializare:**Raportul a constatat că 55% dintre respondenții din Generația Z au clasificat platformele de socializare drept principala lor sursă de informații despre inteligența artificială. Companiile și instituțiile de învățământ pot profita de atenția acordată platformelor de socializare de către Generația Z prin crearea și diseminarea de conținut verificat și veridic cu privire la inteligența artificială pe platformele care deja contează pentru această generație și pe care ei își petrec timpul.
- **Consolidarea educației în domeniul inteligenței artificiale, pentru a obține o mai bună alfabetizare, prin colaborarea dintre sectorul public și cel privat:**Raportul a constatat că membrii Generației Z se declară doar parțial mulțumiți de îndrumările și instruirea oferită de angajator sau instituția de învățământ în domeniul inteligenței artificiale, prima lor opțiune de tipuri de sprijin dorite fiind cursurile sau instruirea din partea unor furnizori de inteligență artificială (37%), urmată de resurse care susțin învățarea autonomă despre ce este și cum funcționează inteligența artificială (35%) și cum să o utilizeze (34%).

Horațiu Cocheci, Director, People Advisory Services, EY

România: „Privind acest context printr-o lentilă locală, datele din studiul derulat local anul acesta de către noi – EY Upskilling Survey România – relevă că 81% dintre respondenți cred că organismele de stat și guvernul ar trebui să sprijine activ și să finanțeze inițiative la nivel național de creștere a abilităților, iar 72% dintre respondenți consideră că această responsabilitate aparține în primul rând companiilor. Mai mult, 85% sugerează că guvernul ar trebui să ofere subvenții sau stimulente fiscale companiilor care investesc în programe de reskilling, încurajând astfel mai multe companii să îmbunătățească dezvoltarea profesională și adaptabilitatea angajaților lor. Având în vedere contextul particular al țării noastre din ultima lună, devine evident că astfel de inițiative s-ar califica automat ca proiecte de țară de cel mai mare impact.”

[1] Definițiile sunt descrise în prezentarea metodologiei de mai jos.

Amnistia fiscală. Oportunitatea prelungirii termenului de depunere a cererilor de anulare raportată la problemele practice existente

Autori: Andrei Boian, Avocat, Senior Managing Associate, Băncilă, Diaconu și Asociații SPRL

Este notoriu faptul că legiuitorul a reglementat amnistia fiscală prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 107/2024 pentru reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare în domeniul gestionării creanţelor bugetare şi a deficitului bugetar pentru bugetul general consolidat al României în anul 2024, precum şi pentru modificarea și completarea unor acte normative (în continuare „OUG nr. 107/2024”). În esență, prin OUG nr. 107/2024 a fost prevăzută, printre altele, posibilitatea de a beneficia de anularea de la 25% până la 50% din obligațiile fiscale principale și 100% din obligațiile fiscale accesorii pentru persoanele fizice, și anularea 100% din obligațiile fiscale accesorii pentru persoanele juridice – termenul limită stabilit de OUG nr. 107/2024 pentru a beneficia de amnistia fiscală a fost stabilit pentru 25 noiembrie 2024.

Din analiza OUG nr. 107/2024 și a Ordinului nr. 1227 din 27 noiembrie 2024 privind modificarea Procedurii de anulare a unor obligații bugetare (în continuare „Ordinul nr. 1227/2024”) rezultă că, anterior depunerii cererii de anulare, contribuabilii pot depune o notificare a intenției de a beneficia de amnistia fiscală, iar organele fiscale au obligația ca, în termen de 5 zile lucrătoare, să emită i) certificatul de atestare fiscală, ii) decizia de accesorii și iii) decizia de amânare la plată.

În practică, numărul mare de contribuabili care a înțeles să depună notificări și, implicit, să solicitate emiterea și comunicarea de către organele fiscale a documentelor menționate anterior, a determinat o întârziere considerabilă a procesului de pregătire și comunicare a acestora de către organele fiscale (termenul de 5 zile lucrătoare nu a putut fi respectat). Practic, contribuabilii au luat legătura cu organele fiscale, iar acestea din urmă i-au informat că, din cauza volumului mare de muncă, sunt înregistrate întârzieri considerabile în soluționarea notificărilor.

Ca urmare a acestei situații, Guvernul României a emis

Ordonanța de Urgență nr. 132 din 21 noiembrie 2024 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal şi pentru completarea Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative (în continuare „OUG nr. 132/2024”) prin care a înțeles să prelungească termenul pentru depunerea cererii de anulare până la data de 19 decembrie 2024. O precizare importantă este legată de faptul că termenul a fost prelungit până la data de 19 decembrie 2024 doar în ceea ce privește cererea de anulare, nu și notificarea – pentru depunerea acesteia termenul s-a împlinit în data de 25 noiembrie 2024.

Extinderea termenului pentru depunerea cererii de anulare a fost generată, în fapt, de necesitatea acordării posibilității organelor fiscale de a soluționa notificările depuse până în data de 25 noiembrie 2024, de comunicare de către acestea a documentelor menționate mai sus contribuabililor și de alocare acestora din urmă de suficient timp pentru analiza lor și depunerea cererii de anulare (i.e., informațiile recepționate din partea autorităților fiscale pot evidenția nereguli pe care contribuabilii trebuie să le remedieze anterior depunerii cererii de anulare, sub sancțiunea respingerii acesteia din urmă).

Cu toate acestea, ca urmare a mai multor discuții cu contribuabilii, am constatat că, pe de o parte, o mare dintre aceștia nu au recepționat nici până în prezent i) certificatul de atestare fiscală, ii) decizia de accesorii și iii) decizia de amânare la plată, deși notificările au fost depuse anterior datei de 25 noiembrie, iar pe de altă parte, că termenul pentru depunerea cererilor de anulare este tot mai scurt – 19 decembrie 2024.

În acest context, considerăm că, în prezent, pentru ca autoritățile statului român să acorde posibilitatea contribuabililor de a beneficia efectiv de amnistia fiscală, se impune:

- fie ca autoritățile fiscale să se asigure că soluționează toate notificările într-un termen cât mai scurt, astfel încât să acorde posibilitatea contribuabililor să analizeze informațiile recepționate, să remedieze diferențele constatate (dacă este cazul) și ulterior să depună cererea de anulare până la data de 19 decembrie 2024;
- fie ca Guvernul României să procedeze la o nouă extindere a termenului în care poate fi depusă cererea de anulare, pentru a acorda posibilitatea organelor fiscale de a soluționa notificările și de a le comunica contribuabililor documentele aferente, astfel încât aceștia din urmă să le poată analiza într-un termen util, să remedieze diferențele constatate (dacă este cazul) și ulterior să depună cererea de anulare.

În măsura în care Guvernul României ar înțelege să opteze pentru cea de-a doua ipoteză, ar fi foarte util ca această prelungire să fie acordată cât mai curând, pentru a oferi o previzibilitate cât mai mare contribuabililor și a-i asigura că vor beneficia în mod corect și efectiv de facilitățile fiscale reglementate prin actele menționate mai sus. În acest caz și bugetul de stat va beneficia de încasări suplimentare, pentru care s-a și introdus aceasta amnistie fiscală.